

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

KRIZNI PLAN
ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NALAZA ŠTETNOG
ORGANIZMA *Bactericera cockerelli* (Šulc, 1909)

Nacrt ožujak 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
2. ZAKONSKI OKVIR.....	6
3. REGULACIJA	6
4. ŠTETNI ORGANIZAM	8
4.1. Taksonomija	8
4.2. Domaćini	8
4.3. Rasprostranjenost.....	8
4.4. Opis vrste i životni ciklus	8
4.5. Simptomi napada <i>B. cockerelli</i>	9
4.6. Širenje.....	9
5. NADZOR VRSTE <i>Bactericera cockerelli</i> U HRVATSKOJ.....	9
6. POSTUPAK U SLUČAJU KRIZNE SITUACIJE	10
6.1. Uloge i odgovornosti	10
6.2. Postupak u slučaju nalaza	12
6.3. Obavješćavanje nadležnih tijela	12
6.4. Obavješćavanje Europske komisije	12
6.5. Obavješćavanje posjednika bilja	12
6.6. Mjere koje se odmah provode.....	13
6.7. Nadzor na mjestu nalaza	15
6.8. Obavješćavanje javnosti	16
6.9. Obavješćavanje specijaliziranih subjekata	17
6.10. Analiza rizika.....	17
6.11. Uspostava demarkiranog područja.....	17
6.12. Određivanje i izrada demarkiranog područja	18
6.13. Odluka o određivanju demarkiranih područja	18
6.14. Donošenje akcijskog plana	18
6.15. Oporavak	18
6.16. Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela i specijaliziranih subjekata.....	20
6.17. Daljnji postupak.....	20
7. PRISTUP NADLEŽNIH TIJELA PROSTORIMA U KOJIMA SE PROVODE AKTIVNOSTI.....	22
8. LABORATORIJSKE ANALIZE	22
9. FINANCIRANJE	22
10. RESURSI	23
PRILOZI	24
PRILOG I. Najčešće biljke domaći štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i>	24

PRILOG II. Rasprostranjenost štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i>	24
PRILOG III. Uzimanje uzoraka	25
PRILOG IV. Izgled štetnika i simptomi napada	26
PRILOG V. Kontakti nadležnih tijela	29

SKRAĆENICE

MP	Ministarstvo poljoprivrede
MP – SFP	Ministarstvo poljoprivrede, Sektor fitosanitarne politike
HAPIH	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
HAPIH – CZB	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za zaštitu bilja
DIRH	Državni inspektorat Republike Hrvatske
DIRH – SFI	Državni inspektorat Republike Hrvatske – Sektor za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor
ISPM	International Standards for Phytosanitary Measures (Međunarodne norme za fitosanitame mjere)
EU	Europska unija
TZ	Treće zemlje
<i>B. cockerelli</i>	Prioritetni štetni organizam <i>Bactericera cockerelli</i> (Šulc, 1909)

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

1. UVOD

Karantenski štetni organizam Unije je štetni organizam koji u Uniji nije prisutan ili, ako je prisutan, nije široko rasprostranjen. Sposoban je ući u područje Unije, udomačiti se u njemu i proširiti se unutar njega ili, ako je prisutan na području, ali nije široko rasprostranjen, sposoban je ući u dijelove tog područja u kojima nije prisutan, udomačiti se na tim dijelovima i proširiti se unutar njih. Njegov ulazak, udomačivanje i širenje imali bi neprihvatljivi gospodarski, okolišni ili socijalni učinak na područje Unije, ili dijelove Unije u kojima nije prisutan. Za karantenske štetne organizme Unije dostupne su izvedive i djelotvorne mjere za sprječavanje ulaska, udomačivanja ili širenja tih štetnih organizama unutar tih područja te mjere za ublažavanje njihovih rizika i učinaka.

Bactericera cockerelli (Šulc, 1909) reguliran je kao karantenski štetni organizam Unije, svrstan je u skupinu prioriternih organizama Delegiranom uredbom komisije (EU) 2019/1702 od 1. kolovoza 2019. godine o dopuni Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća izradom popisa prioriternih štetnih organizama te je određeno 20 prioriternih štetnih organizama.

Prioritetni štetni organizmi su karantenski štetni organizmi Unije čiji je potencijalni gospodarski, okolišni ili socijalni učinak u području Unije najozbiljniji.

Na temelju članka 25. Uredbe 2016/2031/EU RH je u obvezi izraditi krizni plan za svaki prioritetni štetni organizam prema popisu iz Priloga I. Uredbe 2019/2072. Plan sadržava informacije o postupcima donošenja odluka, postupcima i protokolima koje treba slijediti, uključujući dodatne izvore u slučaju službeno potvrđene prisutnosti prioriternog štetnog organizma ili sumnje na njegovu prisutnost. Radi uspostave demarkiranih područja u krizni plan uključuju se mjere i načela upravljanja rizikom.

Kako bi se spriječio ulazak, udomačivanje i širenje prioriternih štetnih organizama na području Republike Hrvatske, izrađuju se nacionalni predmetni krizni planovi (u daljnjem tekstu: krizni plan). Ovaj krizni plan izrađen je za štetni organizam *Bactericera cockerelli*. Svrha ovog plana je utvrditi glavne elemente djelovanja za brzu i učinkovitu reakciju nadležnih tijela i službi u slučaju pronalaska navedenog štetnog organizma, kako bi se postigao propisani cilj, odnosno iskorjenjivanje ovog štetnog organizma i time spriječile ekološke i gospodarske štete na poljoprivrednim površinama. Planom su navedeni zadaci pojedinih dionika sukladno propisanim poslovima i ovlaštenjima, koji se moraju dosljedno i koordinirano provoditi kako bi se fitosanitarnim mjerama na vrijeme reagiralo i spriječilo širenje nakon prvog potvrđenog pronalaska ovog štetnih organizama u RH.

Unos i širenje tog štetnog organizma u Hrvatskoj imao bi značajne negativne gospodarske učinke i učinke na okoliš. Da bi se to spriječilo, u Hrvatskoj se provodi stalni nadzor nad *B. cockerelli*. U slučaju nalaza *B. cockerelli*, brzo i učinkovito djelovanje ključno je za sprječavanje širenja ili iskorjenjivanje štetnog organizma. Cilj ovog kriznog plana je osigurati pravovremeno, brzo i učinkovito djelovanje u slučaju nalaza štetnog organizma odnosno:

- iskorjenjivanje *B. cockerelli*;
- osiguravanje kontinuiranog praćenja i brzo djelovanje;

- osiguravanje jasne raspodjele zadataka, rokova za ostvarenje rezultata i vremenskog okvira provedbe propisanih aktivnosti;
- osiguravanje bržeg i učinkovitijeg povezivanja svih sudionika uključenih u zapovijednom lancu, te podizanje javne svijesti.

2. ZAKONSKI OKVIR

- Zakon o biljnom zdravstvu (Narodne novine 127/19, 83/22)
- Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019

3. PRAVNI OKVIR

B. cockerelli je karantenski štetni organizam Unije. Svrstan je u Prilog II. Dio A Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 (Štetni organizmi za koje je poznato da se ne pojavljuju na području Unije).

Bilje i biljni proizvodi koji predstavljaju rizik za unos *B. cockerelli* regulirani su u Prilogu VI. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 (Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta čiji je unos u Uniju iz određenih trećih zemalja zabranjen). Posebni zahtjevi koji se odnose na unošenje određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta na područje Unije regulirani su u Prilogu VII. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 (Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta podrijetlom iz trećih zemalja i odgovarajući posebni zahtjevi za njihov unos na područje Unije).

Relevantni dijelovi prethodno navedenih propisa prikazani su u nastavku teksta.

Prilog VII. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 – Popis bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta podrijetlom iz trećih zemalja i odgovarajući posebni zahtjevi za njihov unos na područje Unije (dio)

	Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti	Oznake KN	Podrijetlo	Posebni zahtjevi
67.	Plodovi iz porodice Solanaceae	0702 00 00 0709 30 00 0709 60 10 0709 60 91 0709 60 95 0709 60 99 ex 0709 99 90 ex 0810 90 75	Australija, Sjeverna i Južna Amerika te Novi Zeland	<p>Službena izjava u kojoj je navedeno da plodovi potječu iz:</p> <p>(a) zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.), u skladu s relevantnim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere, uz uvjet da je nacionalna organizacija predmetne treće zemlje za zaštitu bilja unaprijed pismenim putem obavijestila Komisiju o statusu slobode te zemlje, ili</p> <p>(b) područja za koje je nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla utvrdila da je slobodno od štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.), u skladu s relevantnim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere, koje je navedeno u fitosanitarnom certifikatu, uz uvjet da je nacionalna organizacija predmetne treće zemlje za zaštitu HR Službeni list Europske unije 22.12.2021. L 458/221 bilja unaprijed pismenim putem obavijestila Komisiju o statusu slobode tog područja, ili</p> <p>(c) mjesta proizvodnje, uključujući njegovu neposrednu okolicu, na kojemu su u posljednja tri mjeseca prije izvoza provedeni službeni inspekcijski pregledi i nadzori radi otkrivanja prisutnosti štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.) i koje je podvrgnuto učinkovitim postupcima tretiranja kako bi se osigurala sloboda od tog štetnog organizma te su reprezentativni uzorci plodova podvrgnuti inspekcijskom pregledu prije izvoza, a u fitosanitarnom certifikatu navedene su informacije o sljedivosti, ili</p> <p>(d) proizvodne jedinice koja je zaštićena od kukaca i za koju je nacionalna organizacija za zaštitu bilja u zemlji podrijetla, na temelju službenih inspekcijskih pregleda i nadzora provedenih u razdoblju od tri mjeseca prije izvoza, utvrdila da je slobodna od štetnog organizma <i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.), a u fitosanitarnom certifikatu navedene su informacije o sljedivosti.”</p>

4. ŠTETNI ORGANIZAM

4.1. Taksonomija

Vrsta: *Bactericera cockerelli*

Rod: *Bactericera*

Porodica: Triozidae

Podred: Sternorrhyncha

Red: Hemiptera

Razred: Insecta

Koljeno: Arthropoda

Carstvo: Animalia

EPPO kod: PARZCO

4.2. Domaćini

Bactericera cockerelli (Šulc, 1909) (Hemiptera: Psylloidea) karantenska je vrsta lisne buhe i štetnik na vrstama iz porodice Solanaceae, primarno na krumpiru, rajčici, paprici, patlidžanu i duhanu, a hrani se i na nekim divljim biljnim vrstama (*Solanum* spp., *Physalis* spp., *Lycium* spp.). Predstavlja potencijalni fitosanitarni rizik za uzgoj ovih kultura u Republici Hrvatskoj, primarno kao vektor opasnog bakterijskog uzročnika bolesti pomoćnica '*Candidatus Liberibacter solanacearum*'. Najčešće biljke domaćini štetnog organizma *B. cockerelli* navedeni su u Prilogu I. ovog plana.

4.3. Rasprostranjenost

B. cockerelli je vrsta lisne buhe američkog podrijetla rasprostranjena u sjevernoj i centralnoj Americi odakle je, najvjerojatnije međunarodnom trgovinom dobrima, unesena u Australiju i Novi Zeland.

Vrsta *B. cockerelli* nalazi se na EPPO A1 listi karantenskih štetnika i nije prisutna u EU, ali je prijavljeno nekoliko slučajeva intercepcije gdje su pronađene ličinke na mladim biljkama paprike i patlidžana (EPPO, 2023; EPPO 2020).

Rasprostranjenost *B. cockerelli* prikazana je u Prilogu II. ovog plana.

4.4. Opis vrste i životni ciklus

Vrsta *B. cockerelli* tijekom svog razvoja prolazi kroz 7 stadija: stadij jaja, 5 stadija ličinke i odrasli razvojni stadij. Ličinke su dorzoventralno spljoštene, s dobro vidljivim začetcima krila kod viših razvojnih stadija, a boja im varira od narančaste preko žuto-zelene do zelene. Ličinke su sesilne i zadržavaju se na naličju listova biljaka domaćina, hraneći se sisanjem biljnih sokova. Odrasle lisne buhe vrlo su sitne, dužine tijela 2,5-2,75 mm, s prozirnim krilima koja drže iznad tijela u obliku krova kuće. Boja tijela im varira od zelene neposredno nakon izlaska, preko smeđe do sive i crne. Ličinke i odrasli obilno izlučuju bijele okruglaste ekskreme, koji se lijepe za plodove i listove. Odrasli stadiji vrlo su aktivni i skaču ukoliko su uznemireni. Vrlo

su dobri letači i pri povoljnim uvjetima (vjetar, toplo vrijeme) lete na veće udaljenosti. Na američkom kontinentu poznata je migracija *B. cockerelli* s juga SAD-a i iz Meksika prema sjeveru kontinenta. Za razvoj joj odgovara toplo, ali ne vruće vrijeme, odnosno prosječna temperatura od 27 °C. Pri temperaturi od 35°C ovipozicija i razvoj jedinki staju. U povoljnim uvjetima trajanje životnog ciklusa je oko četiri tjedna. Pri optimalnim okolišnim uvjetima vrsta ima 3-7 preklapajućih generacija godišnje. Upravo kratki životni ciklus i visoka sposobnost razmnožavanja omogućavaju brzi porast populacije.

4.5. Simptomi napada *B. cockerelli*

Izravne štete ishranom uzrokuju ličinke i odrasli stadiji sisanjem biljnih sokova iz floema, ali najveća važnost ogleda se u činjenici da je *B. cockerelli* vektor opasnog bakterijskog uzročnika bolesti pomoćnica '*Candidatus Liberibacter solanacearum*', koji uzrokuje bolest pod nazivom „psyllid yellows“ ili „zebra chip“. Simptomi se očituju u vidu usporenog rasta biljaka, uspravnog rasta novih listova, kloroze i pojave ljubičaste boje na listovima, zadebljanja terminalnih internodija te poremećaja u zametanju plodova što rezultira pojavom brojnih sitnih, deformiranih plodova bez komercijalne vrijednosti. Kod krumpira dolazi do stvaranja velikog broja sitnih, deformiranih gomolja. '*Candidatus Liberibacter solanacearum*' na gomoljima krumpira uzrokuje i karakteristični simptom nazvan „zebra chip“, koji se očituje u nekrotičnim prugama na gomoljima krumpira, posebno izraženim prilikom prerade krumpira za industrijsku proizvodnju čipsa.

4.6. Širenje

Odrasli stadiji ove vrste vrlo su dobri letači i pri povoljnim uvjetima (vjetar, toplo vrijeme) lete na veće udaljenosti. Prirodno širenje ove vrste najčešće je omogućeno putem vjetra. Upravo to ovom štetniku omogućava migracije iz jugozapadnog dijela Amerike i sjevernog Meksika u sjevernije dijelove Amerike i južne Kanade. Najvjerojatniji put unosa navedenog štetnika je putem unosa zaraženih biljaka.

S obzirom na biologiju i životni ciklus štetnika mogućnost udomaćenja u nasadim na otvorenom je moguća. To pokazuje i izvješće EFSA (2019) gdje je procijenjeno da u EU, pa tako i u Hrvatskoj postoje pogodni klimatski uvijete za udomaćenje i prezimljavanje ovog štetnika. Također biljke domaćini (krumpir, rajčica, paprika) široko su rasprostranjene na području cijele Hrvatske. Navedeni štetnik bi se vrlo lako mogao udomaćiti u proizvodnji u zaštićenim prostorima te postati ozbiljan problem u proizvodnji.

5. NADZOR VRSTE *BACTERICERA COCKERELLI* U HRVATSKOJ

B. cockerelli prati se svake godine vrlo rano u okviru programa posebnog nadzora. Baš to rano provođenje nadzora ključno je za smanjenje štete i razmnožavanje ovih lisnih buha u polju. Prijedlog Programa nadzora za svaku godinu izrađuje HAPIH – CZB, a odobrava ga MP – SFP. Program nadzora se prijavljuje za sufinanciranje od strane Europske komisije prema propisanom postupku. HAPIH – CZB svake godine MP-u dostavlja prijedlog Programa nadzora najkasnije do 31. siječnja. MP analizira i procjenjuje prijedlog te isti službeno odobrava.

Broj vizualnih pregleda, uzoraka i laboratorijskih testiranja predlaže HAPIH – CZB. Brojeve pregleda, uzoraka i testiranja odobrava MP – SFP.

Nadležnost u provedbi vizualnih pregleda u Programu nadzora raspoređena je između provoditelja. Nadležnost je prikazana u Tablici 1.

Tablica 1. Predmet nadzora i provoditelji nadzora *B. cockerelli* u Hrvatskoj.

Predmet nadzora	Nadležnost
Biljke domaćini u plastenicima/staklenicima te provjera zastupljenosti korova porodice Solanaceae oko istih	HAPIH - CZB
Biljke domaćini u nasadima te provjera zastupljenosti korova porodice Solanaceae	HAPIH - CZB
Biljke domaćini u vrtnim centrima i rasadnicima te provjera zastupljenosti korova porodice Solanaceae oko istih	HAPIH - CZB
Specijalizirani subjekti koji proizvode, unose ili uvoze biljke domaćine	DIRH - SFI

6. POSTUPAK U SLUČAJU KRIZNE SITUACIJE

6.1. Uloge i odgovornosti

Uloge i odgovornosti dionika obuhvaćenih ovim kriznim planom prikazane su u Tablici 2.

Tablica 2. Uloge i odgovornosti nadležnih tijela i drugih dionika u slučaju krizne situacije u biljnom zdravlju.

Tijelo / dionik	Nadležnost / odgovornost
MP	<p>Izrađuje, odobrava i ažurira ovaj krizni plan</p> <p>Organizira i koordinira odgovor na kriznu situaciju</p> <p>Određuje i odobrava mjere koje se poduzimaju</p> <p>Obavještava i izvještava Europsku komisiju</p> <p>Obavještava specijalizirane subjekte o nalazu i mjerama koje se poduzimaju</p> <p>Obavještava javnost o nalazu i mjerama koje se poduzimaju</p> <p>Izrađuje popis specijaliziranih subjekata kod kojih se poduzimaju krizne mjere</p> <p>Nalaže izradu analize rizika</p> <p>Određuje i uspostavlja demarkirano područje</p>

	<p>Donosi odluku o demarkiranom području</p> <p>Donosi akcijski plan za suzbijanje štetnog organizma u slučaju prisutnosti i nakon laboratorijske potvrde</p> <p>Organizira interno osposobljavanje</p> <p>Određuje daljnje aktivnosti koje treba poduzeti i odobrava planove</p>
DIRH	<p>Obavlja vizualne preglede i uzima uzorke</p> <p>Nalaže provedbu fitosanitarnih mjera</p> <p>Kontrolira provedbu fitosanitarnih mjera</p> <p>Obavlja nadzor u demarkiranom području</p> <p>Prati usklađenost specijaliziranih subjekata s posebnim mjerama</p> <p>Osigurava pristup prostorima, bilju i biljnim proizvodima kod specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti</p> <p>Izvještava MP o prisutnosti, pojavi i širenju štetnog organizma</p> <p>Sudjeluje u izradi akcijskog plana</p> <p>Provodi službene kontrole kod specijaliziranih subjekata</p> <p>Organizira interno osposobljavanje</p>
HAPIH	<p>Obavlja laboratorijske analize i testiranja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta</p> <p>Obavlja vizualne preglede i uzima uzorke</p> <p>Pružna znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi kriznog i akcijskog plana</p> <p>Pružna znanstvenu i stručnu podršku MP-u pri izradi prijedloga fitosanitarnih mjera</p> <p>Razrađuje, predlaže i daje stručna mišljenja MP-u</p> <p>Izrađuje analizu rizika od štetnog organizma</p> <p>Izvještava MP i DIRH o prisutnosti, pojavi i širenju štetnog organizma</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju fitosanitarnih inspektora</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju djelatnika stručnih službi</p> <p>Sudjeluje u stručnom usavršavanju specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti</p>

6.2. Postupak u slučaju nalaza

U slučaju pozitivne analize kojom se potvrđuje nalaz vrste *B. cockerelli* na području Republike Hrvatske, rukovoditelj laboratorija u kojem je provedena analiza o tome obavještava nadređene, usmeno i/ili e-poštom. Daljnja procedura obavještavanja nadležnih tijela odvija se po proceduri opisanoj u daljnjem tekstu.

6.3. Obavještavanje nadležnih tijela

Obavijest o nalazu vrste *B. cockerelli* šalje se e-poštom u MP – SFP, DIRH – SFI te po potrebi u HAPIH – CZB. Obavijest sadrži zapisnik o sakupljanju uzorka te predmetno izvješće o laboratorijskoj analizi. Obavijest šalje institucija (tijelo) u kojoj je provedena laboratorijska analiza. Obavijest se šalje u roku od najviše 48 sati nakon potvrđenog pozitivnog nalaza štetnog organizma.

Obavijest o nalazu šalje se obavezno na slijedeće adrese:

- Adresa e-pošte načelnika Sektora fitosanitarne politike;
- Adresa e-pošte rukovoditelja Službe za biljno zdravstvo;
- Adresa e-pošte načelnika Sektora za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor, DIRH;
- Adresa e-pošte fitosanitarnog inspektora odgovornog za područje na kojem je štetni organizam nađen;
- Adresa e-pošte koordinatora programa posebnog nadzora u koji je uključen nadzor vrste *B. cockerelli*.

Obavijest se prema potrebi može poslati i na druge adresate.

6.4. Obavještavanje Europske komisije

Europska komisija i države članice obavještavaju se o nalazu putem aplikacije EUROPHYT – Outbreaks. Obavijest izrađuje i šalje MP – SFP. Obavijest se šalje u roku od najviše sedam dana nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma.

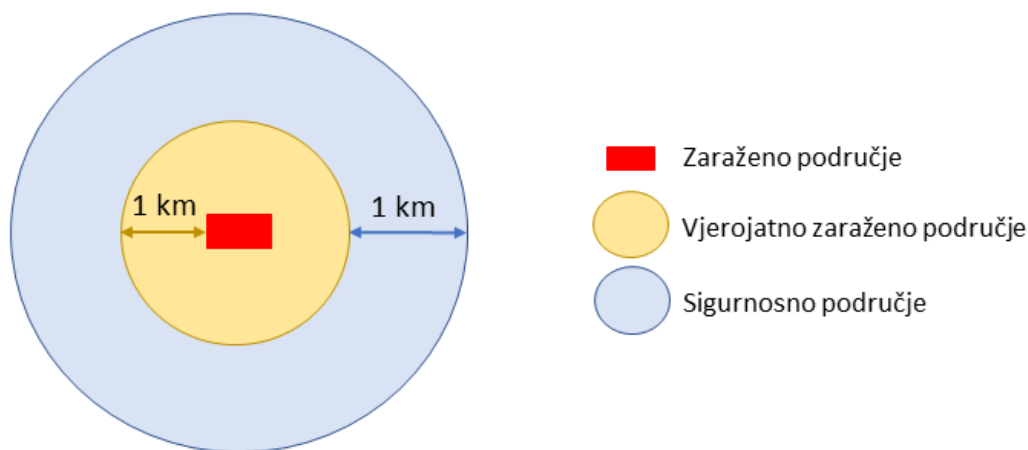
Obavijest se ažurira sukladno razvoju situacije, prema pravilima izvještavanja u sustavu EUROPHYT – Outbreaks. Obavijesti ažurira i šalje MP – SFP.

6.5. Obavještavanje posjednika bilja

O pozitivnom nalazu obavještava se posjednik bilja (dotični specijalizirani subjekt ili osoba koja nije specijalizirani subjekt), u roku od 48 sati nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma. Obavijest šalje DIRH – SFI.

U slučaju potvrde/prisutnosti vrste *B. cockerelli* na rastućim biljkama domaćinima u nasadu ili plasteniku/stakleniku, MP SFP utvrđuje demarkirano područje koje se sastoji od:

- zaraženog područja koje se sastoji od mjesta proizvodnje za koje je utvrđeno da je zaraza prisutna (npr. zaraženo polje ili staklenik) i ako se zaraza nađe na vrstama korova Solanaceae.
- vjerojatno zaraženo područje od 1 km oko mjesta proizvodnje
- sigurnosno područje široko najmanje 1 km oko vjerojatno zaraženog područja

Slika 1. Raspored demarkiranog i sigurnosnog područja u slučaju potvrde prisutnosti vrste *B. cockerelli* prema EPPO PM 9/25

Na demarkiranom području provode se fitosanitarne mjere s ciljem iskorjenjivanja u zaraženom području i sprječavanja daljnjeg širenja *B. cockerelli* (sigurnosno područje) te traženja mogućih neotkrivenih žarišta.

6.6. Mjere koje se odmah provode

Na bilju, biljnom proizvodu ili drugom nadziranom predmetu odmah se provode mjere kojima se učinkovito sprječava širenje *B. cockerelli* te kojima se štetni organizam učinkovito uništava. Mjere propisuje DIRH – SFI. O mjerama koje bi bilo uputno provesti DIRH – SFI može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB-a.

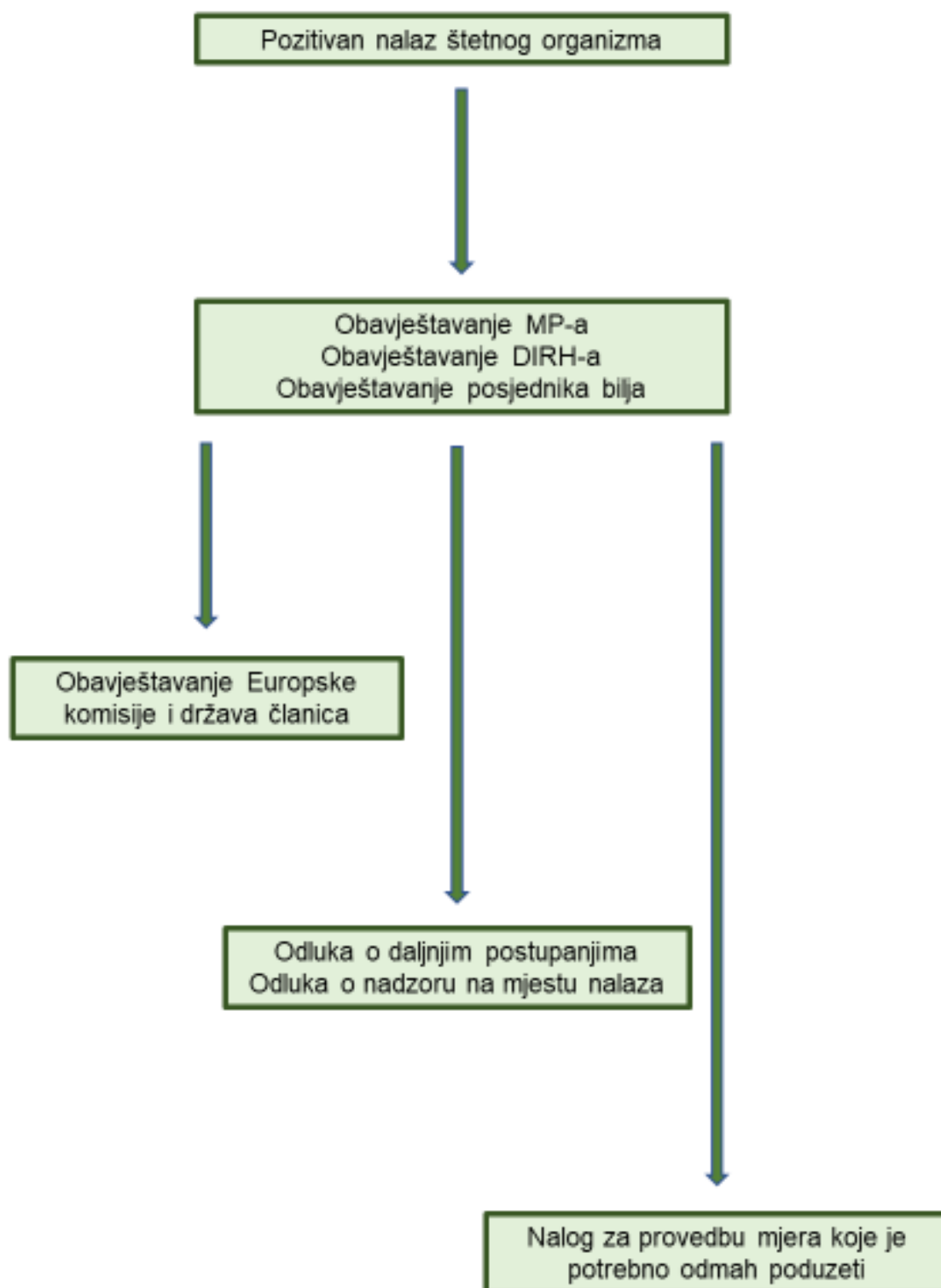
Fitosanitarne mjere koje se odmah provode za cilj imaju učinkovito spriječiti širenje, uništiti i iskorijeniti vrstu *B. cockerelli*. Mjere koje se odmah provode mogu uključiti:

1. Hitno uklanjanje zaraženog bilja i plodova te bilja i plodova sa simptomima zaraze navedenim organizmom;
2. Sav materijal, opremu i strojeve treba temeljito očistiti i dezinficirati kako bi se uništili svi razvojni stadiji štetnika prije premještanja u nezaražena područja
3. Svaki potencijalno zaraženi biljni materijal treba ukloniti i uništiti (putem dubokog zakopavanja, spaljivanja ili drugih odgovarajućih metoda);
4. Nadzor na mjestu zaraze treba provoditi korištenjem odgovarajućih zamki najmanje 3 mjeseca imajući na umu klimatske uvjete i vjetar koji doprinosi širenju štetnika.
5. Ispitivanje izvora zaraze praćenjem dotičnih biljaka, koliko je to moguće, te njihov pregled u cilju pronalaska znakova zaraze; također je potrebno pribaviti pojedinosti o

nedavnom prošlom i budućem uvozu od pogođenog uzgajivača/dobavljača i donijeti odluku o akciji za svaki pojedinačni slučaj.

6. Aktivnosti za podizanje svijesti javnosti o prijetnji te *B. cockerelli*;
7. Možda će biti potrebno pribaviti odobrenja proizvoda za zaštitu bilja za hitnu primjenu proizvoda za zaštitu bilja koji se smatraju potrebnim za kontrolu vektora, lišća, korova ili zeljastih biljaka.
8. Sve druge mjere kojima se može doprinijeti iskorjenjivanju navedenog organizma, uzimajući u obzir ISPM br. 9 i primjenjujući integriran pristup u skladu s načelima određenima u ISPM-u br. 14.

Provedbu mjera nadzire DIRH – SFI.

Slika 2. Shematski prikaz postupaka nakon nalaza štetnog organizma (6.2. – 6.6.)

6.7. Nadzor na mjestu nalaza

Nakon pozitivnog nalaza, MP – SFP nalaže provedbu dodatnog nadzora u području u kojem je zabilježen pozitivan nalaz. Dodatni nadzor ima za cilj utvrditi:

1. Razmjere raširenosti štetnog organizma;
2. Ukoliko je moguće, porijeklo zaraze;
3. Broj biljaka domaćina u području u kojem je zabilježen pozitivan nalaz.

Način provedbe dodatnog nadzora izrađuje HAPIH – CZB, a prihvaća MP – SFP. U dodatnom nadzoru sudjeluju HAPIH – CZB, DIRH – SFI te prema potrebi MP – SFP. Ljudske, materijalne i tehničke resurse za provedbu dodatnog nadzora dužni su osigurati provoditelji iz vlastitih sredstava. Dodatni nadzor organizira se i počinje provoditi u roku od najviše dva tjedna nakon službene dojave o pozitivnom nalazu štetnog organizma. Trajanje dodatnog nadzora je vremenski različito, ovisno o situaciji. Trajanje predlaže HAPIH – CZB.

U okviru dodatnog nadzora bilježi se slijedeće:

- a) broj i lokacije otkrića prisutnosti vrste *B. cockerelli*, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;
- b) broj i lokacije biljaka domaćina koje pokazuju simptome, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;
- c) broj i lokacije biljaka domaćina, uključujući karte generirane u aplikaciji MOBIDI – PEST ili drugim prikladnim geolokacijskim alatom;

O dodatnom nadzoru sastavlja se izvješće koje se dostavlja u MP – SFP i DIRH – SFI u roku od najviše dva tjedna nakon rezultata posljednje laboratorijske analize uzorka sakupljenog u okviru dodatnog nadzora.

6.8. Obavješćavanje javnosti

Obavješćavanje javnosti provodi se kroz objave i obavijesti na mrežnim stranicama nadležnih tijela. Objave uključuju obavijesti o nalazu štetnog organizma i mjerama koje se provode i koje su obavezne za provedbu, zaduženjima, aktualnoj situaciji i drugim temama vezanima uz nalaz štetnog organizma. Cilj je postići da što više ljudi budu svjesni postojećeg rizika i kako bi se postigao propisani cilj, iskorjenjivanje vrste *B. cockerelli* te time spriječile ekološke i gospodarske štete koje mogu nastati na poljoprivrednim površinama.

Objave uključuju i objave relevantnih akata i dokumenata, poput odluke o demarkiranim područjima, naredbe o suzbijanju štetnog organizma, akcijskog plana, edukativnih i drugih materijala. Objave se objavljuju na:

1. Internet stranici Ministarstva poljoprivrede (<https://poljoprivreda.gov.hr/>);
2. Internet stranici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (<https://www.hapih.hr>);
3. Internet stranici Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede (<https://www.savjetodavna.hr>).

Za objavu materijala na dotičnim internet stranicama zadužene su odgovorne osobe dotičnih institucija (tijela).

Osim objavama na internet stranicama, obavješćavanje javnosti provodi se kroz druge pisane i telekomunikacijske medije, sukladno potrebi, prilikama, mogućnostima i interesu.

6.9. Obavješćavanje specijaliziranih subjekata

Specijalizirani subjekti obavješćavaju se na isti način kao što se obavješćava javnost, kako je prethodno opisano.

Specijalizirani subjekti kod kojih vrste *B. cockerelli* predstavlja rizik obavješćavaju se o nalazu štetnog organizma zasebno, putem e-pošte. Obavijest šalje MP – SFP. Popis specijaliziranih subjekata s rizikom izrađuje se na temelju Službenog registra specijaliziranih subjekata. Popis izrađuje MP – SFP. Popis se izrađuje u roku o najviše mjesec dana nakon službene dojava o pozitivnom nalazu štetnog organizma.

Popis se dijeli s HAPIH – CZB-om i DIRH – SFI-om. Nadzor specijaliziranih subjekata s rizikom provodi se sukladno predmetnom akcijskom planu i/ili programu posebnog nadzora za tekuću ili slijedeću godinu i/ili programu službenih kontrola za tekuću ili iduću godinu.

6.10. Analiza rizika

U slučaju nalaza štetnog organizma, MP – SFP može zatražiti izradu procjene rizika od dotičnog štetnog organizma za područje Republike Hrvatske. Procjenu rizika izrađuje HAPIH – CZB. Procjena rizika izrađuje se u roku od najviše dva mjeseca nakon naloga MP – SFP-a.

6.11. Uspostava demarkiranog područja

U slučaju nalaza štetnog organizma, MP – SFP odlučuje o hoće li se uspostaviti demarkirano područje. Odluka o uspostavi demarkiranog područja donosi se u roku od najviše mjesec dana nakon što je pozitivan nalaz dostavljen MP – SFP-u. Odluka o uspostavi demarkiranog područja može biti slijedeća:

1. Uspostavlja se demarkirano područje
2. Ne uspostavlja se demarkirano područje

Stručno mišljenje o potrebi uspostavljanja demarkiranog područja MP – SFP može zatražiti od HAPIH – CZB.

Demarkirano područje obuhvaća područje u kojem je otkrivena prisutnost vrste *B. cockerelli* („zaraženo područje”), područje koje okružuje zaraženo područje („vjerojatno zaraženo područje”), i područje koje okružuje vjerojatno zaraženo područje („sigurnosno područje“).

Zaraženo područje obuhvaća područje polumjera 100 m od krajnjih točaka pozitivnih nalaza štetnog organizma. Na temelju krajnjih točaka derivira se kružnica. Zaraženo područje može biti i drugačijeg oblika, ovisno o situaciji. Zaraženo područje može obuhvaćati i administrativnu jedinicu. O prijedlogu veličine i forme zaraženog područja MP – SFP može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB.

Vjerojatno zaraženo područje široko je najmanje 1 km u polumjeru od granice zaraženog područja. Vjerojatno zaraženo može biti različitog oblika, ovisno o situaciji. O prijedlogu

veličine i forme vjerojatno zaraženo područja MP – SFP može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB.

Sigurnosno područje široko je najmanje 1 km u polumjeru od granice vjerojatno zaraženog područja. Sigurnosno područje može biti različitog oblika, ovisno o situaciji. O prijedlogu veličine i forme sigurnosnog područja MP – SFP može zatražiti stručno mišljenje od HAPIH – CZB.

6.12. Određivanje i izrada demarkiranog područja

Nacrt demarkiranog područja izrađuje MP – SFP korištenjem aplikacije MOBIDI – PEST i drugih alata po potrebi. Nacrt demarkiranog područja izrađuje se u roku od najviše mjesec dana od posljednje obavijesti o pozitivnom nalazu štetnog organizma tijekom nadzora na mjestu nalaza. Nacrt demarkiranog područja prihvaća MP – SFP.

6.13. Odluka o određivanju demarkiranih područja

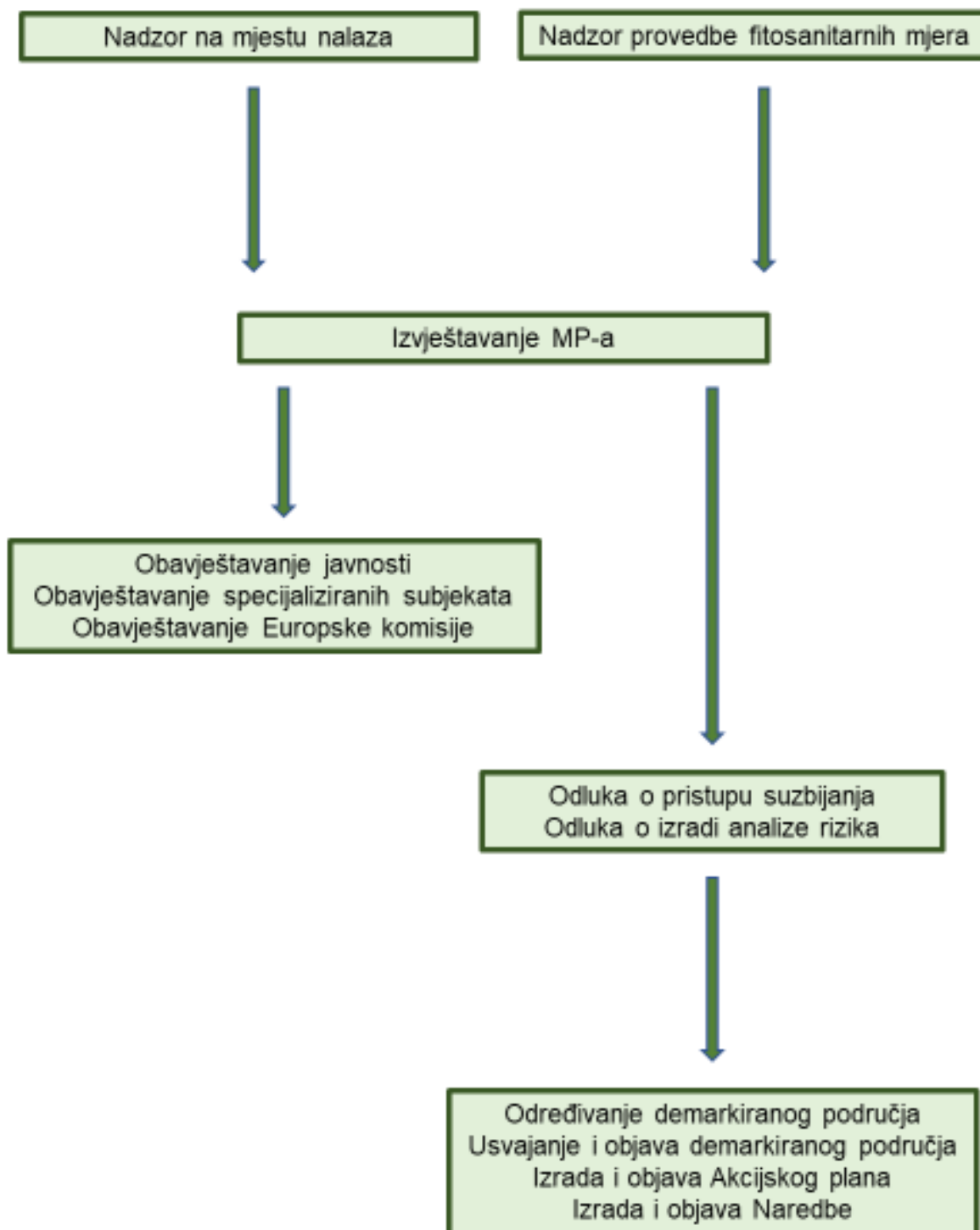
Nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja, pokreće se postupak izrade i objave Odluke o određivanju demarkiranih područja. Karte su sastavni dio Odluke. Postupak pokreće MP – SFP. Odluku potpisuje Ministar zadužen za poljoprivredu, a ista se objavljuje u Narodnim novinama. Odluka se donosi u roku od najviše tri mjeseca nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja.

6.14. Donošenje akcijskog plana

Nakon donošenja naredbe o poduzimanju mjera za iskorjenjivanje (sprječavanje širenja) i suzbijanje vrste *B. cockerelli*, pokreće se postupak izrade akcijskog plana za iskorjenjivanje (sprječavanje širenja) i suzbijanje navedene vrste. Postupak pokreće MP – SFP. Akcijski plan izrađuje se sukladno važećoj proceduri izrade operativnih dokumenata. Strukturu i sadržaj akcijskog plana određuje MP – SFP. Akcijski plan se donosi u roku od najviše šest mjeseci nakon prihvatanja nacrt demarkiranih područja.

6.15. Oporavak

Mjesto se može smatrati oporavljenim od izbijanja i prisutnosti vrste *B. cockerelli* ako se u razdoblju od četiri godine štetnik ne nađe na tom području. Nadzor treba biti intenzivan i temeljiti se na vizualnim pregledima i korištenju odgovarajućih zamki.

Slika 3. Shematski prikaz postupaka nakon nadzora na mjestu nalaza štetnog organizma (6.7. – 6.14.).

6.16. Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela i specijaliziranih subjekata

Osposobljavanje osoblja nadležnih tijela MP-SFP-a i DIRH-a obavljaju HAPIH. Osposobljavanje specijaliziranih subjekata obavlja HAPIH. Osposobljavanje MP-SFP-a provodi se u vidu prezentacije. Osposobljavanje DIRH-a provodi se prezentacijom i/ili terenskom demonstracijom, prema zahtjevu DIRH-a.

Osposobljavanje specijaliziranih subjekata provodi se izradom brošure i/ili letka i/ili plakata. Brošuru izrađuje HAPIH – CZB. Brošura se izrađuje u roku od najviše tri mjeseca nakon potvrđenog pozitivnog nalaza štetnog organizma.

Brošura se dijeli specijaliziranim subjektima, kao i drugim fizičkim i pravnim osobama prema potrebi.

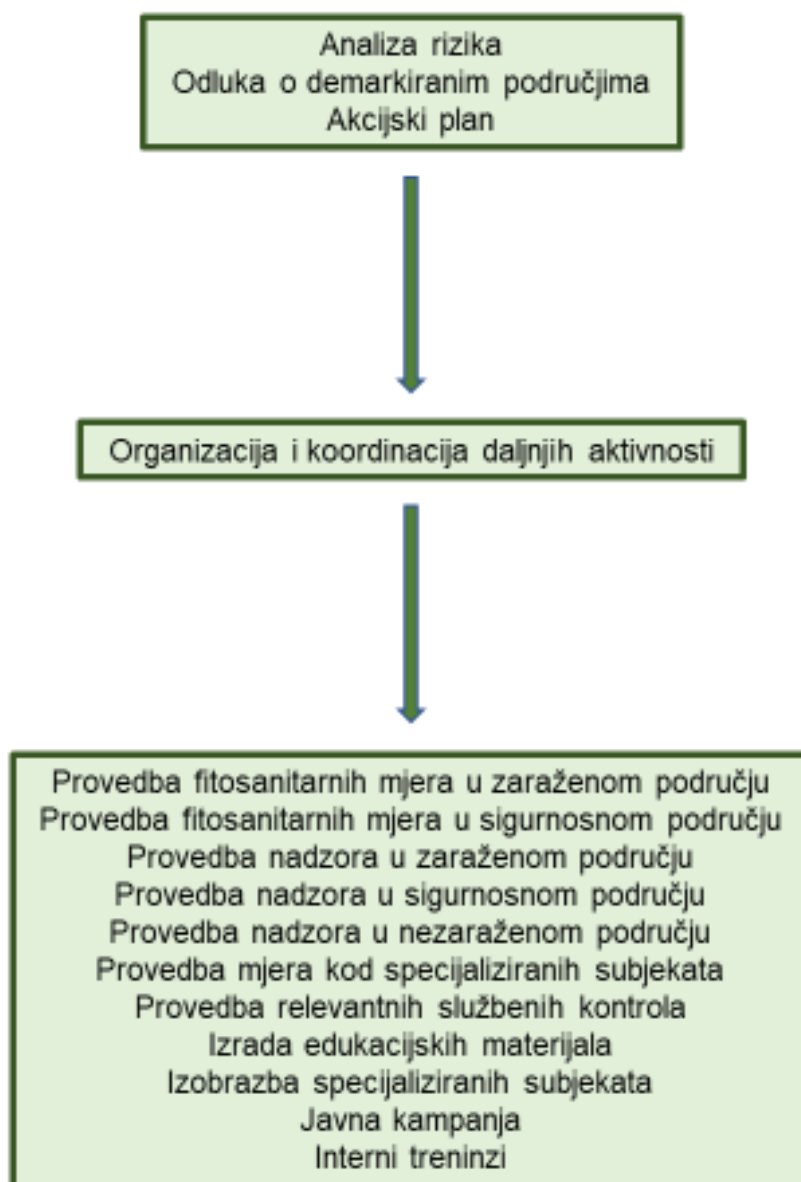
6.17. Daljnji postupak

Daljnji postupci nakon nalaza vrste *B. cockerelli* definiraju se akcijskim planom te drugim redovnim aktivnostima u području fitosanitarne politike i biljnog zdravlja (programi posebnog nadzora). Daljnji postupci izvan su predmeta ovog kriznog plana. Daljnji postupci koji se definiraju su, između ostaloga:

1. Opći cilj postupanja sa štetnim organizmom (iskorjenjivanje ili sprječavanje širenja);
2. Tehnička izvedba fitosanitarnih mjera;
3. Aranžmani za podmirenje troškova fitosanitarnih mjera;
4. Kontrola provedbe fitosanitarnih mjera;
5. Plan posebnog nadzora nad vrstom *B. cockerelli* u narednoj sezoni;
6. Plan nadzora zaraženog područja;
7. Plan nadzora sigurnosnog područja;
8. Ograničenja i fitosanitarna kontrola specijaliziranih subjekata;
9. Službene kontrole kod specijaliziranih subjekata.

Daljnje postupke odobrava MP – SFP, a pri njihovom planiranju sudjeluju sva nadležna tijela, sukladno ulozi i propisima u području poljoprivrede, šumarstva, biljnoga zdravlja i službenih kontrola.

Daljnji postupci izvan su predmeta primjene ovog kriznog plana.

Slika 4. Shematski prikaz postupaka u razdoblju nakon usvajanja akcijskog plana i odluke o demarkiranim područjima (6.16. – 6.17.).

7. PRISTUP NADLEŽNIH TIJELA PROSTORIMA U KOJIMA SE PROVODE AKTIVNOSTI

Sukladno Zakonu o biljnom zdravstvu (Narodne novine 127/2019, 83/2023), DIRH – SFI je nadležno tijelo koje ima pravo pristupiti prostorima specijaliziranih subjekata i osoba koje nisu specijalizirani subjekti, bez ograničenja. Fitosanitarni inspektor ima prava i ovlasti u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu pristupiti bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima na mjestima gdje se oni proizvode, uzgajaju, umnožavaju, održavaju, premještaju na području Republike Hrvatske, stavljaju na raspolaganje na tržištu, pohranjuju, prikupljaju, otpremaju ili prerađuju

8. LABORATORIJSKE ANALIZE

Laboratorijske analize bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta na prisutnost *B. cockerelli* obavljaju se u HAPIH-u. Testiranje se obavlja sukladno međunarodno prihvaćenim protokolima i dobroj laboratorijskoj praksi. U HAPIH-u, kao nacionalnom referentnom laboratoriju za biljno zdravstvo, testiranje se provodi sukladno politici kvalitete prema normi ISO 17025. Identifikacija *B. cockerelli* provodit će se laboratorijskom analizom na osnovi morfoloških karakteristika odraslih stadija i viših razvojnih stadija ličinki. Za potrebe determinacije sakupljenih jedinki izrađivat će se trajni mikroskopski preparati ličinki i genitalija odraslih stadija, primarno mužjaka, prema modificiranoj metodi Watson i Chandler, 1999. Za determinaciju vrsta koristit će se dostupni ključevi za morfološku identifikaciju (npr. protokol prema Yen & Burckhardt: Diagnostic Protocol for the detection of the Tomato Potato Psyllid, *Bactericera cockerelli* (Šulc), 2017) .

U skladu s odredbama Zakona o biljnom zdravstvu (NN 127/2019, 83/2023), za obavljanje pojedinih poslova u kontekstu nalaza vrste *B. cockerelli*, ministar zadužen za poljoprivredu i glavni državni inspektor mogu za obavljanje određenih zadaća iz djelokruga MP-a ili DIRH-a ovlastiti i druge pravne osobe s javnim ovlastima, koje imaju status proračunskog korisnika državnoga proračuna. Takvo ovlašćivanje može se odnositi i na laboratorijsko testiranje.

9. FINANCIRANJE

Sve aktivnosti i službene mjere koje se provode kako je predviđeno ovim kriznim planom financiraju se iz proračuna, sa stavke (...). MP – SFP osigurava da su na predmetnoj proračunskoj stavci osigurana sredstva dostatna za provedbu svih potrebnih aktivnosti.

Financiranje (pokrivanje troškova) svih aktivnosti i mjera predviđenih ovim kriznim planom, prema dionicima, prikazano je u Tablici 3.

Tablica 3. Financiranje aktivnosti u okviru kriznog plana

Aktivnost	Financiranje (pokrivanje troškova)
Upravljanje kriznom situacijom	MP
Fitosanitarne mjere koje se odmah provode	Specijalizirani subjekti Osobe koje nisu specijalizirani subjekti
Vizualni pregledi i uzimanje uzoraka	HAPIH DIRH
Laboratorijske analize	HAPIH
Izrada brošure / plakata / letka	HAPIH

10. RESURSI

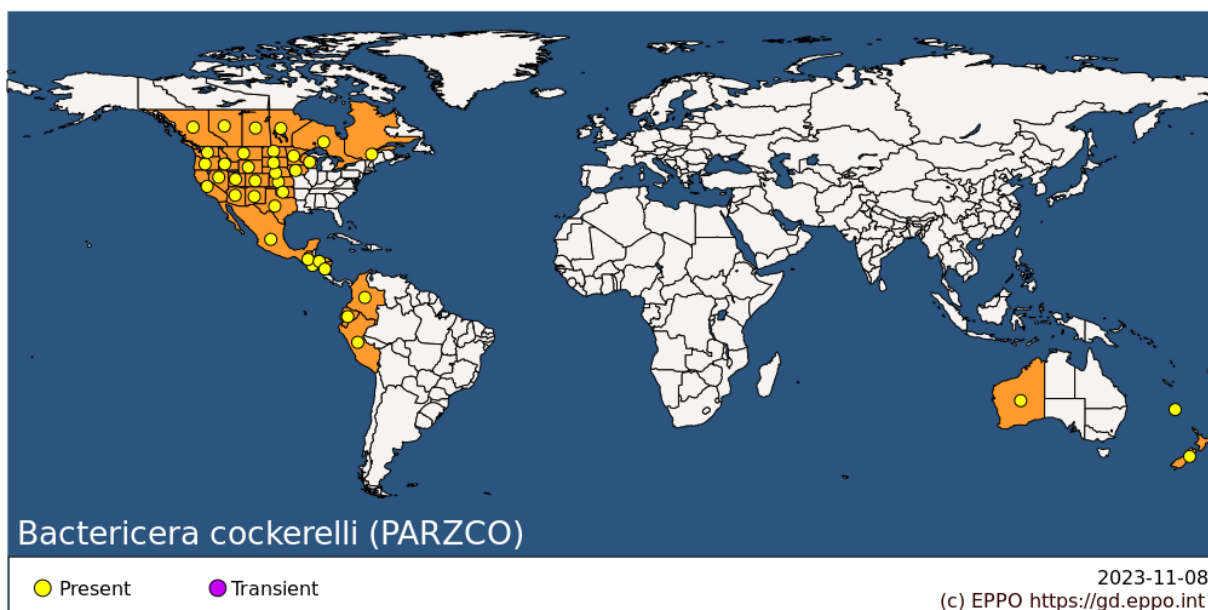
- MP – SFP osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.
- DIRH – SFI osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.
- HAPIH – CZB osigurava da raspolaže dostatnim ljudskim, tehničkim i materijalnim resursima potrebnima za provedbu svih aktivnosti predviđenih ovim kriznim planom.

PRILOZI

PRILOG I. Najčešće biljke domaći štetnog organizma *Bactericera cockerelli*

- *Capsicum annuum* L.
- *Nicotiana tabacum* L.
- *Solanum melongena* L.
- *Solanum pseudocapsicum* L.
- *Chamaesaracha coronopus* (Dunal) Gray
- *Convolvulus arvensis* L.
- *Datura stramonium* L.
- *Ipomoea batatas* L.
- *Lycium barbarum* L.
- *Lycium ferocissimum* Miers
- *Mentha* spp.
- *Micromeria douglasii* Benth
- *Nepeta* spp.
- *Nicandra physalodes* L.
- *Physalis longifolia* Nuttall
- *Physalis virginiana* Miller
- *Solanum aviculare* G. Forster
- *Solanum dulcamara* L.
- *Solanum lycopersicum* L.
- *Solanum tuberosum* L.

PRILOG II. Rasprostranjenost štetnog organizma *Bactericera cockerelli*

Slika 5. Rasprostranjenost štetnog organizma *Bactericera cockerelli* u svijetu.

PRILOG III. Uzimanje uzoraka

Metodologija uzimanja uzoraka

Detekciju štetnika potrebno je provoditi temeljitim vizualnim pregledom nadzemnih dijelova biljaka domaćina, na kojima je moguće pronaći sve razvojne stadije štetnika. Monitoring odraslih stadija provodi se entomološkim kečerom ili otresanjem biljaka na bijelu plastičnu podlogu. Ovo je ciljana metoda koja omogućuje dobivanje realnih znanstvenih podataka. Za detekciju odraslih stadija koristite se i žute ljepljive ploče koje se kao vizualni mamci postavljaju u nasadima.

Nadzemni dijelovi biljaka domaćina vizualno će se i uz pomoć džepne lupe pregledavati na prisutnost preimaginalnih razvojnih stadija lisnih buha. Ličinke je ponekad teško uočiti na biljnom tkivu s obzirom da su dorzoventralno spljoštene. Moguće ih je zamijeniti sa štitastim ušima ili štitastim moljcima, ali se na ličinkama lisnih buha vide začeci krila, kojih na štitastim ušima i moljcima nema. U slučaju pronalaska ličinki lisnih buha, uzorkovat će se biljni materijal koji će se kasnije pregledavati u laboratoriju. Uzorkovanje odraslih oblika provodit će se entomološkim kečerom ili otresanjem biljaka na bijelu plastičnu podlogu pri čemu će jedan uzorak predstavljaju kukci sakupljeni na ukupno 10 slučajno odabranih mjesta unutar nasada. Primjerci lisnih buha uhvaćeni na bijeloj plastičnoj podlozi ili kečerom biti će prikupljeni aspiratorom i pohranjeni u 70 % etilni alkohol u Eppendorf epruvetama. Vizualni pregledi i uzimanje uzoraka obavljati će se od travnja do studenoga.

S obzirom da ličinke i odrasli oblici ovog štetnika obilno izlučuju bijele okruglaste ekskreme, njihova prisutnost može biti indikator prisutnosti štetnika na biljkama domaćinima. Prilikom vizualnog pregleda pozornost treba obratiti i na prisutnost simptoma koje uzrokuje bakterijska bolest koju ovaj štetnik prenosi.

Tablica 4. Optimalno razdoblje za vizualne preglede i uzimanje uzoraka za analizu na prisutnost *Bactericera cockerelli*

Štetni organizam	Mjesec											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
<i>Bactericera cockerelli</i>												

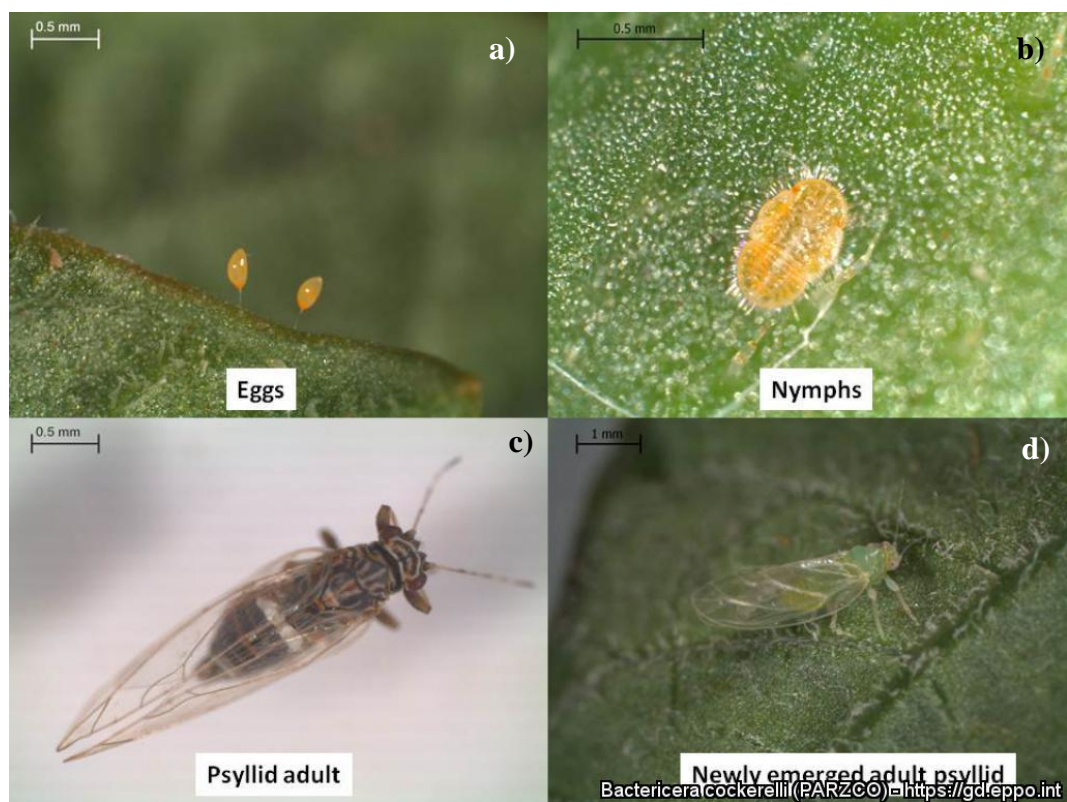
Transport uzorka, prijem uzorka i laboratorijske analize

Uzorci se u laboratorij dostavljaju na način kako je propisano relevantnim radnim uputama, u praktično najkraćem mogućem roku. Svaki uzorak popraćen je odgovarajućim zapisnikom. Prijem uzoraka u laboratorij odvija se prema relevantnoj internoj proceduri. Ovlašteno osoblje laboratorija kontrolira kakvoću uzorka. U slučaju neprikladnosti uzorka za analizu, ovlaštena osoba u laboratoriju e-poštom obavještava osobu koja je uzorak uzela o nesukladnosti.

Laboratorijske analize provode se u skladu s relevantnim dijagnostičkim protokolom.

Rezultati laboratorijskih analiza šalju se nadležnim tijelima e-poštom najkasnije u roku od 48 sati nakon završetka analize.

PRILOG IV. Izgled štetnika i simptomi napada

Slika 6. *Bactericera cockerelli* a) jaja, b) ličinka, c) odrasli oblik, d) tek izašli odrasli oblik

Slika 7. *Bactericera cockerelli* – odrasli oblik i jaja na listu

Slika 8. *Bactericera cockerelli* – ličinke na listu paprike

Slika 9. *Bactericera cockerelli* na paprici

Slika 10. *Bactericera cockerelli* – biljka krumpira sa „zebra chip“ simptomima

Slika 11. *Bactericera cockerelli* – štete na biljkama krumpira, ljubičasto lišće

PRILOG V. Kontakti nadležnih tijela

Ministarstvo poljoprivrede – Uprava za poljoprivredno zemljište, biljnu proizvodnju i tržište

Pozicija	Djelatnik	E-pošta
Ravnateljica Uprave	Sandra Zokić	sandra.zokic@mps.hr
Viši savjetnik specijalist	Sandra Andrić	sandra.andric@mps.hr
Načelnik Sektora fitosanitarne politike	Ivica Delić	ivica.delic@mps.hr
Voditelj Službe za biljno zdravstvo	Tomislav Petrović	tomislav.petrovic@mps.hr
Voditeljica Odjela za biljno zdravstvo	Marijana Kelava	marijana.kelava@mps.hr

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za zaštitu bilja

Pozicija	Djelatnik	E-pošta
Voditeljica Centra	Zdravka Sever	zdravka.sever@hapih.hr
Rukovoditeljica Odjela za biljno zdravstvo	Maja Novak	maja.novak@hapih.hr
Rukovoditelj Odjela za dijagnostiku i analitiku	Ivan Poje	ivan.poje@hapih.hr
Rukovoditelj Odsjeka za karantenu	Goran Ivančan	goran.ivancan@hapih.hr

Državni inspektorat Republike Hrvatske – Sektor za nadzor poljoprivrede i fitosanitarni nadzor

Djelatnik	E-pošta	Telefon
Babun Mario	mario.babun@dirh.hr fitoinspekcija.porec@dirh.hr	099/8156 262
Bakula Damir	damir.bakula@dirh.hr fitoinspekcija.vukovar@dirh.hr	099/8156 246
Bilušić Nikica	nikica.bilusic@dirh.hr fitoinspekcija.zadar@dirh.hr	099/2271 602
Carić Leo	leo.caric@dirh.hr fitoinspekcija.split@dirh.hr	099/8156 279

Čegelj Srećko	srecko.cegelj@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/8156 203
Gregurec-Tomiša Irena	irena.gregurectomisa@dirh.hr fitoinspekcija.koprivnica@dirh.hr	099/8156 213
Knez Jelena	jelena.knez@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/8156 306
Kovačev-Matijević Slavica	slavica.kovacevmatijevic@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 239
Lovrec Gordana	gordana.lovrec@dirh.hr fitoinspekcija.varazdin@dirh.hr	099/3647 452
Milas Miroslav	miroslav.milas@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 241
Miličić Siniša	sinisa.milicic@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/8156 251
Munder Mladen	mladen.munder@dirh.hr fitoinspekcija.porec@dirh.hr	099/8156 265
Murk-Burčul Danijela	danijela.murk-burcul@dirh.hr fitoinspekcija.zadar@dirh.hr	099/8156 285
Puhalo Biserka	biserka.puhalo@dirh.hr fitoinspekcija.koprivnica@dirh.hr	099/8156 214
Rack Kristian	kristian.rack@dirh.hr fitoinspekcija.osijek@dirh.hr	099/2439 043
Vidović Vesna	vesna.vidovic@dirh.hr fitoinspekcija.krapina@dirh.hr	099/2439 041
Vidović Zvonimir	zvonimir.vidovic@dirh.hr fitoinspekcija.zadar@dirh.hr	099/8156 249